

ΓΙΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ

Δημοσιεύουμε παρακάτω άρθρο της κ. Πλαμίνκοβα πού ήταν άλλοτε βουλευτής και σήμερα είναι Γερουσιαστής στην Τσεχοσλοβακική Δημοκρατία. **Ἡ Κυρία Πλαμίνκοβα μιὰ ἀπὸ τὶς ἐπιφανεστέρους ἀρχηγίνους τῆς φεμινιστικῆς κίνησης στὴν Τσεχοσλοβακία εἶναι τώρα πρόεδρος δύο μεγάλων ὀργανώσεων «τῆς Ἑνώσεως γιὰ τὴ γυναικεῖα ψήφο» καὶ τοῦ «Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν γυναικῶν». Εἶναι ὁμοῦ καὶ διεθνῶς γνωστὴ καὶ ἀντιπρόεδρος τῶν δύο μεγάλων Διεθνικῶν γυναικείων ὀργανώσεων τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου καὶ τῆς Διεθνικῆς Ἑνώσεως γιὰ τὴν ἰσοπολιτεία τῆς γυναικας Μελος τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος τῆς πατρίδας της διακρίνεται γιὰ τὴν εὐρύτητα τῶν ἀπόψεῶν της καὶ τὴν μεγάλη της ἐνεργητικότητα καὶ δράση. Ἐργάζεται ἐπίσης γιὰ τὴν ἀνάπτυξη φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν λαῶν καὶ τῆς πατρίδας της καὶ ἀνήκει στὴν «Μικρὴ Ἀντάν τῶν γυναικῶν».**

Τὸ ζήτημ' αὐτὸ ἀπαιτεῖ πολὺ πλατειὰ ἀπάντηση.

Ἄν ἀποφασίζω νὰ τὸ χειρισθῶ μέσα στὰ στενὰ ὄρια ἐνὸς ἀρθροῦ, τὸ κάνω γιὰτὶ ἔχω ὑπ' ὄψη μου νὰ ξεδιάσω μόνον μιὰ πλευρὰ τοῦ ζητήματος: **Ὅτι εἶναι συμφέρον τοῦ Κράτους νὰ ἔχουν οἱ γυναῖκες ἴσα δικαιώματα**, ὥστε νὰ συνεργάζονται μὲ τοὺς ἄνδρες στὴ Διοίκηση τοῦ Κράτους, προσφέροντας τὶς ἰδιαιτέρες ἰκανότητές των. Τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου συμβαδίζει ἰσὸρικὰ μὲ τὴν ἀναδιοργάνωση τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας καὶ ἔχει σύγχρονα σχέση μὲ τὴ δημοσιοποίησή της.

Ἡ Κοινότητα, τὸ Κράτος καὶ ἄλλοι θεσμοὶ Δημοσίου δικαίου ἔχουν ἐπιφορτισθῆ μὲ τὸ καθῆκον νὰ φροντίζουν γιὰ τὴν εὐημερία τῶν πολιτῶν. Τὸ ἔργον αὐτὸ τὸ ἀναλαμβάνουν ἔτσι ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἀτόμων καὶ τῆς οἰκογένειας. Ἐχουν ἀκόμα τὸ δικαίωμα νὰ πέρνουν ἀποφάσεις πού κανονίζουν τὰ ἰδιωτικά συμφέροντα. Ἄς θυμηθoῦμε μοναχὰ τὴ διαφορὰ πού ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἐποχῆς πού ἡ οἰκογένεια εἶχε ὅλη τὴν ἐλευθερία ν' ἀποφασίζη γιὰ τὴν ἐκπαίδευση τοῦ παιδιοῦ της, μὰ πού ὑφίστατο μονάχη της ὅλα τὰ

ἔξοδα, καὶ τῆς σημερινῆς πού ἡ φοίτηση στὸ σχολεῖο εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ πού σύμφωνα μὲ τὸ νόμο οἱ γονεῖς δὲν μποροῦν παρὰ νὰ δόσουν σ'ὰ παιδιὰ τους μιὰν ὀρισμένη μὀρφωση παρεχόμενη ἀπὸ τὸ Κράτος ἢ τὴν Κοινότητα εἴτε δωρεάν ἐντελῶς εἴτε μὲ μικρὴ φορολογία πού δὲν καλύπτει παρὰ ἐλάχιστο μέρος τῶν πραγματικῶν ἐξόδων. Τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ τὴν προστασία τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν γερόντων, μὲ τὴν φροντίδα γιὰ τὴ Λημόσια υγεία, γιὰ τὴ συγκοινωνία καὶ ὅλα ὅσα τὸ Κράτος ἢ ἡ Κοινότητα ἀναλαμβάνουν ὄχι μόνον φροντίζοντας γιὰ τὸ συμφέρο τῶν ἰδιωτῶν ἀλλὰ ἔχοντας πάντα ὑπ' ὄψη τὸ κοινωνικὸ σύνολο. Ἡ στρατιωτικὴ ὑποχρέωση, οἱ συνδυασμοὶ πού ὀρίζονται ἀπὸ τὸν Ἀστικὸ κώδικα, ὅλα αὐτὰ σημαίνουν ὅτι τὸ κοινωνικὸ σύνολον ἐξασκεῖ μεγάλην ἐπιρροὴ στὴν ἰδιωτικὴ μας ζωὴ. Τὸ κοινωνικὸ αὐτὸ σύνολον μᾶς χορηγεῖ ὀρισμένα ὠφελήματα ἀλλὰ μᾶς περιορίζει σύγχρονα τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφασίζομε ἐλεύθερα, καὶ τοῦτο διὰ μέσου τῶν νόμων καὶ τῶν διαταγμάτων, τῶν οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν συμβάσεων πού κανονίζουν ἐσωτερικὰ ἀλλὰ καὶ ἐξωτερικὰ ζητήματα.

Εἶναι ἀτέλειωτη ἡ σειρά τῶν περιοριστικῶν μέτρων ὅσα καθορίζουν τὴ ζωὴ μας ἀπὸ τὸ λίκνο ὡς τὸν τάφο καὶ ἀκόμα καὶ πέραν τοῦ τάφου. Ζητήματα κηδεμονίας κληρονομικά, συντάξεις χηρῶν καὶ ὀρφανῶν κλπ.

Τὸ δημόσιον συμφέρο ἢ μᾶλλον τὸ συμφέρο τοῦ συνόλου ἀποφασίζει σήμερα. Ἡ θέληση τοῦ συνόλου, ἡ συλλογικὴ θέληση εἶναι πάντα ὁ σπουδαιότερος παράγοντας μέσα στὴ ζωὴ μας.

Ἡ τάση αὐτὴ νὰ δημοσιοποιεῖται ἡ ζωὴ τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς οἰκογένειας δημιούργησε καὶ τόνωσε λίγο λίγο τὶς προσπάθειες τῶν διαφόρων ἀτόμων—κατὰ κοινωνικὰ στρώματα γιὰ ν' ἀποκτήσουν μὲ τὴν ψήφο τὸ δικαίωμα νὰ συναποφασίζουν γιὰ τὰ κοινὰ ὥστε ἡ **μοναδικὴ θέληση** πού καθορίζει τὴ ζωὴ τῶν ἀτόμων νὰ εἶναι πραγματικὰ θέληση τοῦ **συνόλου**. Εἶναι ἀπόλυτα λογικὸ, ἡ γυναίκα πού τεκνο-

ποιεί και είναι το παιδαγωγικό στοιχείο της κοινωνίας ή γυναίκα αυτή να διακηρύττει ότι είναι μεγάλη ανάγκη να έχει την ίδιαν επιρροή με τον άνδρα στη διεύθυνση των «κοινών». Γιατί το Κράτος αποφασίζει όχι μόνο για τη δική της τη ζωή αλλά και για τη ζωή των παιδιών της. Η επιρροή αυτή που οι γυναίκες προσεπιδίωσαν να πετύχουν με αγώνες σκληρούς δεκάδων ετών σ' όλες τις πολιτισμένες χώρες και που κατορθώσαν ν' αποκτήσουν σε πολλά Κράτη είναι κατά τη γνώμη μου απαραίτητη αν λάβουμε υπ' όψιν ότι η Κοινότητα και το ίδιο το Κράτος δεν είναι παρά μια αναπτυγμένη οικογένεια. Δεν υπάρχει οικογένεια που δεν πάσχει, μητέρα! Αυτή είναι η στέγη της οικογενείας. Αν αυτή η οικογένεια ή στέγη αρθρή ή πεφτει! Αυτό ελπίζω θα το αναγνωρίσουν και οι έχθροι της άκομα. Πώς συμβαίνει αυτό; Οι γυναίκες έχουν προσωπικές αρετές που είναι απαραίτητες για την ευτυχία της οικογένειας, ζωική δύναμη, ευκυνσία στην κοίση και στην απόφαση άφροσηση χωρίς όρια, γλυκύτητα τρόπου, οικονομολογικό πνεύμα, ένα ιδιαίτερο ταλέντο για την προστασία των αδυνάτων, των αδικημένων από τη φύση ικανότητα να φέρουν στο τέρας με υπομονή και τις πειθό δυσάρεστες προσπάθειες κλπ. Αυτές είναι οι ιδιαίτερες ικανότητες με τις οποίες η φύση έτρούκωσε την γυναίκα που τεκνοποιεί και που προσοστατεί την παιδοποιία. Η εξελιγμένη οικογένεια που είναι η Κοινότητα και το Κράτος, έχουν ανάγκη όλων αυτών των ικανοτήτων. Γι' αυτό έχει βεβαίως όλη η όλη τα Κράτη όπου οι γυναίκες εκλέγουν και εκλέγονται, ή συνεργασία τους ώφέλησε το σύνολον άκριβώς με αυτές τις ικανότητες.

Ανέφερα την άλλαγή της κοινωνίας που προήλθε απ' αυτήν την ανάγκη της συμβίωσης του ατόμου και των οικογενειών μέσα σ' ένα σύνολο που αυτοδιοικείται κάθε μέρα και περισσότερο.

Αλλά ζούμε σε μιάν εποχή όπου κάθε νέα μεταβολή απαιτεί σύγχρονα την άλλαγή της διανοητικότητας όλων των πολιτών. Άλλοτε τα Κράτη γενιόνταν και μεγάλωναν με τον πόλεμο. Δυστυχώς όμως, λόγω του πολέμου, ακριβώς, ημείς οι σημερινοί πολίτες είδαμε ως το έλπίσαμε την τελευταία έκκορηξη της παλαιάς διεθνούς διανοητικότητας που είναι τόσο καταστρεπτική και τόσο απόλυτα αντίθετη στις ήθικες, διανοητικές και αισθητικές μας άκομα αρχές. Για έρεπια που έσπειρε η διανοητικότητα αυτή μας κεραισιάζονται παρά πολύ ζωηρά στη μνήμη μας.

Εμείς όλοι όσοι εργαζόμαστε σταθερά για το μέλλον επιβάλλεται να εργαζόμαστε για ν' αποτρέψουμε παντοτεινά αυτό το τυχερό παιγνίδι όπου παίζεται η ανθρώπινη ζωή και τα αγαθά του πολιτισμού. Και θα το πετύχουμε μόνο αν αποκτήσουμε συνείδηση ώριμη για τη πραγματική δημοκρατία, για την κοινή συνεννόηση, για το σεβασμό προς τις πεποιθήσεις του άλλου και για την ικανότητα να έννοούμε τις ανάγκες του άλλου.

Βλέπουμε σήμερα πολύ ειδικότητα να μεγαλώνει ένας διακαής πόθος για τη κακάσταση των νέων αυτών αξιών, θέλουμε να συννενοηθούμε μεταξύ μας αν μέλη ενός Έθνους, να συννενοηθούμε και με τους άλλους λαούς, τα άλλα Κράτη.

Η συζήτηση, το δικαιο, όχι η πυγμαία νά η αρχή μας.

Η Δημοκρατία, λαϊκό πολίτευμα, διοίκηση δια του λαού, να ο τύπος των οποίων αναγνωρίζουμε είναι ούσάσθεν την συννενοήση αυτή. Άλλά η Δημοκρατία απαιτεί μιά νέα άγωγή όλων των πολιτών.

Η μητέρα μεγάλωσε άλλες φορές στις εποχές των πολέμων τους ήρωες του πεδίου της μάχης. Απορίζοντας τις ανάγκες του λαού, είχε τη καρδιά να στείλη στη μάχη και τον μοναχογιό της άκομα. Κι' αυτός βράζει κάτω από τη σημαία έλευ η μητέρα είχε μοναχή κεντήσει το ρητό: Έλευθερία ή θάνατος. Η μητέρα θα είναι το ίδιο σήμα για τον νέο πόλεμο, τον πόλεμο του σπυρματος.

Η μητέρα θα παραλάβει τα παιδιά της μεταδίδοντας τους την ίδιαν προσώση που θα σταφυή όμοιος προς το λαό. Θα τους μάθη ν' ακούουν με υπομονή με συγκατάβαση την ψυχή του λαού, σά συνολικήν εκδήλωση να που καθήσουν να νιώθουν τις επιθυμίες του, να γνωρίσουν καλά τις δυναμικότητες του. Θα τους μάθη να ένισχύσουν τις συλλογικές προσπάθειες το ομαδικό πνεύμα, θα τους μάθη να ένσυντιώνονται πάντα στη βία.

Είναι μιά προσπάθεια δύσκολη μιά που πρέπει να γίνει. Ο οικογενειακός εγωϊσμός που συνήθως είναι τόσο αναπτυγμένος στις γυναίκες καθώς είναι αποκλεισμένες από τις πλατιύτερες βλέψεις, στις γυναίκες που άκομα σκατά κόρον ότι η οικογενειακή έστια πρέπει να είναι όλος ο κόσμος τους, και που έμποδίζονται ν' αναμειχθούν στα πλατιύτερα συμφέροντα, αυτός ο οικογενειακός εγωϊσμός είναι ένα έσπλον που σκοτώνει άμεσα όλες τις πολιτικές άρετες μέσα στο νεώτερο Δημοκρατικό Κράτος.

Κι' ως συνεχίσουμε.

Το νεώτερο Κράτος είναι ένα θαυμάσιο τεχνικό και πολυσύνθετο οικοδόμημα. Μιά μηχανή που τροχός της είναι ο λαός, οι πολίτες. Αν όμως παραβλέψουμε αυτό το γεγονός, αν οι οργανωτές του Κράτους πιστεύουν ότι Κράτος είναι η ιεραρχία οι νόμοι, τα έσπλιματα ή η έλευ της έλευ αυτή συγγιμή, χάνεται το πνεύμα του νεώτερου Κράτους.

Βεβαία το νεώτερο Κράτος δεν μπορεί να ύπάρξη χωρίς νόμους χωρίς ιεραρχία χωρίς διατάγματα αλλά όλ' αυτά αποτελούν τα όργανα. Πάνω από τα όργανα αυτά η καλύτερα μέσα στα όργανα αυτά χρειάζεται να διακατευθώ η θέληση των πολιτών, άλλως ποτέ δεν θα πετύχουν το σκοπό τους.

Το Κράτος μένει γραφειοκρατία σωστή, χωρίς ζωή, ένα κατασκευάσμα που δεν συγκροτείται με την έσωτερική δύναμη, τη λαϊκή θέληση, και που γι' αυτό δεν μπορεί να αναπτυχθώ. Το νεώτερο Κράτος συγκρατείται ή πέφτει σύμφωνα με τη θέληση της δλότητας των πολιτών που νιώθουν καλά τους σκοπούς προς τους οποίους κατευθύνεται. Έτσι το Κράτος γίνεται έντολοδόχος της ομαδικής θέλησης για να πετύχει την εκκλήρωση των σκοπών του την τήρηση των νόμων και των περιορισμών που μόνο του έβαλε στον έαυτο του κλπ.

Οι γυναίκες χωρίς το δικαίωμα της ψήφου δεν μπορούν να νιώσουν τη σύνθεση και να έδιαφερ- (Συνέχεια στη 6η σελίδα)

(Συνέχεια ἀπ' τὴν 4η σελίδα)

θοῦν εὐσυνείδητα καὶ φωτισμένα γιὰ τὴν οἰκοδόμησιν τοῦ νεώτερου Κράτους ποῦναι τόσο πολυσύνθετο τεχνικά.

Καὶ εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι δὲν μποροῦν νὰ μεταδόσουν οὔτε στὰ παιδιά τους τὶς πρώτες καὶ στερεώτερες βάσεις τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν. Ἔτσι ὁ μισὸς ἢ καὶ ὁ περισσότερος πληθυσμὸς τοῦ Ἔθνους μένει ἀδιάφορος στὴ πολιτικὴ κατεύθυνσή του. Ὅμως αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι οἱ γυναῖκες δὲν ἐργάζονται ἢ ὅτι δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τὴν πολιτικὴν. **Πάντοτε ὑπῆρξαν γυναῖκες ποὺ ἀσχολήθησαν μὲ τὴν πολιτικὴν.** Μ' ἓνα τρόπο ἀνώνυμο χωρὶς εὐθύνες γιὰτὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀσχολοῦνται ὑπεύθυνα! Μερικὲς φορές διέπρεψαν (Κυρία Ρολλάν).

Συχνὰ ἔγιναν αἰτίες δυστυχίας. Ὅμως τόσες γυναῖκες ποὺ εἶχαν τὴν ἀρμοδιότητα νὰ ἀναμιχθοῦν μὲ τὴν πολιτικὴν καὶ μάλιστα σὲ περὶ ὑπεύθυνες θέσεις οἱ βασιλισσες ἀπέδειξαν πῶς καὶ ἡ γυναῖκα μπορεῖ νάχη πολιτικὲς ἰκανότητες ἐξαιρετικὲς.

Ἐπάρχουν πάντα μέσα στὸ Κράτος καταστρεπτικὰ στοιχεῖα ποὺ ἐκμεταλλεύονται τὴν ἀπέχθεια πολλῶν σημερινῶν γυναικῶν γιὰ τὴν πολιτικὴν, καὶ τὴν ἔλλειψη προσανατολισμοῦ των. Ἀντίθετα σὲς χώρες ὅπου οἱ γυναῖκες ἔχουν δικαίωμα ψήφου, τὰ ἴδια τὰ πολιτικὰ κόμματα φροντίζουν ὅμοια γιὰ τὴν πολιτικὴν τῶν διαπαιδαγώγησι καὶ ἔτσι ἡ ἐπιρροή τῶν ἀσυγχρόνιστων στοιχείων περιορίζεται.

Μὲ τὴν πολιτικὴν εὐθύνη τῆς γυναῖκας μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου, γίνεται μόνον δυνατὴ ἡ δημοκρατοποίηση τοῦ Κράτους. Γιὰτὶ ὄχι μόνον οἱ γυναῖκες γίνονται ἐνεργητικοὶ πολῖτες, ὄχι μόνον σύμφωνα μὲ τὸ παλιὸ ρητὸ «τὸ χέρι ποὺ κινεῖ τὴν κούνια, κινεῖ καὶ τὸν κόσμον» μὰ γίνονται ἀκόμα ἀπόστολοι τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν καὶ φορεῖς των στὰ παιδιά τους. Μποροῦν νὰ λένε ὅτι θέλουν γιὰ τὴν διανοητικὴ δύναμη τοῦ ἀνδρός. Ἔνα εἶναι βέβαιο, ὅτι ἡ ἐπιρροή τῆς γυναῖκας πάνω στὸν ἄνδρα εἶναι ἀπέραντη καὶ ὅτι ἀκόμα ὑφίσταται μιὰ ἀμοιβαία ἐπιρροή τῶν δύο φύλων ἀπὸ τὴν κούνια ὡς τὸν τάφο.

Ἀκόμα μιὰ τελευταία παρατήρηση: Σήμερα σ' ὅλες τὶς πολιτισμένους χώρες οἱ γυναῖκες ἐκλέγονται καὶ ἐκλέγονται.

Στὴν Αὐστραλία καὶ τὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, στὸν Καναδᾶ ὅπως καὶ σὲ μερικὰ Κράτη τῆς Νοτίας Ἀμερικῆς, στὴν Ἀσία, Ἰνδίας, Κίνα καὶ Παλαιστίνη ὅπως καὶ στὴν Ἀφρικὴ καὶ βέβαια καὶ στὴν Εὐρώπη ὅπου μεταξὺ τῶν λοιπῶν Κρατῶν φιγουράρουν καὶ δυὸ πολὺ μεγάλα, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γερμανία. Στὸ τελευταῖο Συνέδριο τῆς Διεθν. Ἐνωσῆς γιὰ τὴν γυναικεῖα ψήφο ποῦναι στὸ Παρίσι τὸν περυσινὸ Μάιο ἀρχετοὶ ἄνδρες, πολιτικὲς προσωπικότητες σὲς χώρες των μίλησαν γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς γυναικεῖας ψήφου. Καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ εἶναι γενικὰ καλὰ μὲ ὅλες τὶς διαφορετικὲς πολιτικὲς καὶ οἰκονομικὲς συνθήκες καὶ ὅλη τὴν διαφορὰ τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ τῶν διαφορῶν αὐτῶν χωρῶν.

Ἔνα μεγάλο ῥεῦμα δημοκρατοποίησης ὀγκοῦται ἀνάμεσα σ' ὅλο τὸν κόσμον.

Στό διάβα του παραύρει αρκετές προλήψεις. Ἐ-
νάμεσά τομς καί τήν ἀνικανότητα τῆς γυναίκας γιά
τήν πολιτική.
